

Inventariserend veldonderzoek Tegelen, Bosserhofweg

Voorlopig verslag van de bevindingen

Projectnaam: Tegelen, Bosserhofweg

Projectnummer: A-10.0237

OMnr: 42296

Auteur: P. Weterings

Datum: 13 augustus 2010

Inleiding

Op 5 en 6 augustus 2010 heeft een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-p) plaatsgevonden op het terrein tussen de Bosserhofweg en de provinciale weg N271 in Tegelen. Reden voor dit onderzoek zijn de voorgenomen bouwwerkzaamheden door Van Wijnen Projectontwikkeling Zuid bv, waardoor eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten bedreigd worden.

Werkwijze

In totaal zijn, conform het Programma van Eisen (PvE), vier proefsleuven aangelegd. Sleuf 1 en 2 meten 35 bij 4 meter, sleuf 3 meet 60 bij 4 meter en de vierde sleuf meet 20 bij 4 meter. In totaal is zo 600 m² onderzocht, circa 7,5% van het totale onderzoeksgebied. Van de mogelijkheid om 200 m² uit te breiden, hoefde geen gebruik gemaakt te worden.

Bodemopbouw

Het plangebied is nagenoeg onverstoord. Onder de circa 40 cm dikke Ap-horizont werd in de meeste bodemprofielen een bruine zandlaag met veel ijzeroer aangetroffen, die is geïnterpreteerd als een verbruiningslaag. Deze laag is ontstaan door langdurige infiltratie van water en kan ervoor zorgen dat eventueel aanwezige grondsporen niet of nauwelijks zichtbaar zijn. De verbruiningslaag is op de meeste plaatsen circa 15 à 20 cm dik en gelegen op lichtgrijze sterk zandige klei. Op een dieper niveau wordt deze zandige klei meer gelaagd met zand, waarna een pakket zand met kleibanden volgt. Nog dieper is de klei verdwenen en bestaat de bodem volledig uit zand (afb. 1). Uit dit bodemprofiel kan geconcludeerd worden dat zich op het onderzoeksgebied ooit stromend water heeft bevonden. Dit water is steeds minder snel gaan stromen en vervolgens stil komen te staan, waarna de watergang verland is.

Afb. 1: bodemprofiel in proefsleuf 3

In het noorden van het onderzoeksgebied bleek de bodemopbouw iets af te wijken van het hierboven geschetste beeld. Er werd hier geen verbruingslaag aangetroffen, maar er werd direct op het gele zand van de C-horizont gestuit. Mogelijk is hier de oeverwal van de waterstroom aangetroffen.

Resultaten

Sporen

In sleuf 1 werden vier sporen opgetekend. Drie hiervan bleken natuurlijk van aard en ook de vierde heeft geen duidelijke antropogene oorsprong. Mogelijk betreft het een kuil, maar de contouren hiervan zijn dermate onduidelijk dat het tevens een natuurlijk spoor zou kunnen zijn.

Halverwege sleuf 2 werd een cluster van zes sporen aangetroffen. Drie hiervan zijn gecoupeerd en bleken allen een natuurlijke aard te hebben. Het is waarschijnlijk dat de overige sporen in dit cluster ook natuurlijk zijn.

In het noordoosten van proefsleuf 2 werd een brede oost-west georiënteerde sloot aangetroffen. Mogelijk betreft het een aan- of afvoer van de omgrachting van de monumentale hoeve Hulsforthof ten westen van het plangebied.

Ook in proefsleuf 3 werd de brede sloot blootgelegd. In het bodemprofiel is te zien dat de diepte van het spoor tot circa 1,50 meter onder maaiveld reikt. Twee overige sporen in sleuf 3 bleken recent (twintigste eeuw) van aard.

Proefsleuf 4 bevat een noordoost-zuidwest georiënteerde baan met een onderbreking. Mogelijk betreft het een perceelsgreppel. Hiernaast en deels hier doorheen, bevinden zich twee greppels met een recente oorsprong. Er werden in proefsleuf 4 drie paalsporen aangetroffen. Eén hiervan is gecoupeerd en heeft nog een diepgang van circa 15 cm onder vlak. De strakke begrenzing van het spoor, samen met de vrij donkere vulling doen vermoeden dat het een recent paalspoor betreft.

Vondsten

In totaal zijn tijdens het onderzoek vijf vondstnummers uitgedeeld. De vondsten zijn enkel in proefsleuf 1 en 3 aangetroffen in de verbruinde laag onder de Ap-horizont. Het betreft elf scherven aardewerk, te dateren in de achttiende of negentiende eeuw. Het grootste gedeelte hiervan werd verzameld uit de nazak van de sloot die mogelijk als toe- of afvoer diende van de gracht om de Hulsforthof. Uit diezelfde nazak werd overigens ook een stuk bewerkt vuursteen verzameld.

In de noordoostelijke hoek van proefsleuf 1 werden twee scherven steengoedaardewerk aangetroffen, stammend uit de veertiende of vroege vijftiende eeuw. De twee stukken passen aan elkaar en zijn derhalve van één individu. Ook werd uit deze zone een tweetal loden musketkogels verzameld.

De laatste vondsten betreffen een bronzen gesp en een stuk baksteen uit de bouwvoor. De datering hiervan is vooralsnog onbekend, maar het is waarschijnlijk dat deze vergelijkbaar is met de datering van de overige vondsten.

Waardering

Uit het proefonderzoek blijkt dat in het onderzoeksgebied slechts weinig sporen en vondsten voorkomen. Deze dateren uit de late middeleeuwen B en/of de nieuwe tijd. De meerderheid van de grondsporen bestaat uit natuurlijke verstoringen,

Volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1) dienen vindplaatsen te worden gewaardeerd op een aantal criteria (afb. 2).

Tegelen, Bosserhofweg		
Waarden	Criteria	Scores
Beleving	Zichtbaarheid	Nvt
	Herinneringswaarde	Nvt
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	1-2
	Conservering	2
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	1
	Informatiewaarde	1
	Ensemblewaarde	1
	Representativiteit	Nvt

Afbeelding 2: Waardering van de vindplaats volgens de criteria van de KNA, versie 3.1. en de Onderzoekseisen van de provincie.

1. Beleving

De twee criteria die de KNA voor de belevingswaarde van een vindplaats stelt hebben vooral betrekking op zichtbare monumenten. Aangezien in het onderzoeksgebied slechts onzichtbare monumenten aanwezig zijn is op deze twee punten niet gescoord.

2. Fysieke kwaliteit

De fysieke kwaliteit van een vindplaats wordt door twee criteria bepaald: gaafheid en conservering. Gaafheid heeft betrekking op de aanwezige sporen; De mate waarin deze niet verstoord zijn en de stabiliteit van de fysieke omgeving. De sporen die zijn aangetroffen, bestaan hoofdzakelijk uit recente of natuurlijke verstoringen, maar 15 stuks kunnen als paalspoor, greppel, sloot of kuil worden getypeerd. De gaafheid hiervan is redelijk te noemen. Mogelijk is door de verbruining van de bodem de top van de sporen onzichtbaar geworden en zijn ondiepere sporen zelfs verdwenen. Gaafheid is derhalve met 1-2 gescoord. Conservering heeft betrekking op de mate waarin archeologisch vondstmateriaal bewaard is gebleven. Vondstmateriaal bestaat voornamelijk uit aardewerk, maar er werden ook twee loden musketkogels aangetroffen, een bronzen gesp en een stuk vuursteen. De vondsten zijn, mogelijk ook vanwege hun overwegend recente oorsprong, gemiddeld geconserveerd: score 2

3. Inhoudelijke kwaliteit

Waardering op inhoudelijke criteria bestaat uit vier subcriteria: Zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde en representativiteit.

De aangetroffen resten in het onderzoeksgebied zijn vanwege hun overwegend recente oorsprong niet zeldzaam en zijn met score 1 gewaardeerd.

De informatiewaarde betreft de betekenis van de aangetroffen resten als bron van kennis over het verleden. Sporen zijn overwegend natuurlijk van aard; de sporen die als antropogeen worden getypeerd, zijn van recente datering. Vondstmateriaal is met 18 vondsten schaars en, afgezien van twee scherven steengoed, van recente oorsprong. Als bron van kennis over het verleden zijn deze kenmerken onvoldoende en is dit criterium met score 1 gewaardeerd.

De ensemblewaarde scoort de mate waarin de vindplaats een meerwaarde vormt voor elders in de omgeving uitgevoerd onderzoek. Onderzoek en waarnemingen in de directe omgeving betreffen vooral de perioden laat-paleolithicum-neolithicum of ijzertijd-Romeinse tijd. Van dergelijke archeologische resten is op het nu onderzochte plangebied geen sprake. Wel werd een stuk bewerkt vuursteen aangetroffen, maar dit stuk werd aangetroffen in een sloot die uit de nieuwe tijd stamt.

Het onderzoek vormt derhalve geen meerwaarde voor ander onderzoek en is met score 1 gewaardeerd.

De representativiteit van de vindplaats gaat over de mate waarin een bepaald type monument karakteristiek is voor een periode, dan wel een gebied. Omdat er geen sprake is van een duidelijke vindplaats in het onderzochte gebied, kan dit criterium niet gescoord worden.

Conclusies

Dit alles in acht genomen moet geconcludeerd worden dat de vindplaats op grond van fysieke en inhoudelijke kwaliteit niet als behoudenswaardig aan te merken is.

Het bovenstaande zal in het definitieve rapport van het onderzoek verder uitgewerkt en zo mogelijk aangescherpt worden.